

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

споживачів за соціальними, фізичними, функціональними чи іншими ознаками; забезпечення повної фізичної доступності приміщень та устаткування; організацію системи дистанційного обслуговування з функціональністю, аналогічній наявній під час фізичного відвідування приміщення установи; наявність безперешкодних процедур та порядків стосовно споживача під час встановлення ділових відносин й надання фінансових послуг.

У сучасних умовах надзвичайно важливим аспектом безбар'єрності є забезпечення економічного залучення ветеранів війни та їхніх сімей. З цією метою між Національним банком та ЄБРР було підписано Меморандум, який визначає загальнонаціональний та цілісний підхід до цієї проблематики. Вагомою складовою співпраці у межах Меморандуму стала Хартія з фінансової інклюзії і реінтеграції ветеранів України, до якої наразі приєдналися вже 38 банків. Крім того, НБУ були розроблені рекомендації фінансовим установам-роботодавцям та інструментарій для розвитку фінансової інклюзії та реінтеграції ветеранів в Україні, що пояснюють, як фінансові установи можуть впроваджувати практики, дружні до учасників війни, удосконалювати інфраструктуру для поліпшення доступу людей з інвалідністю, що включає впровадження посад відповідального в справах ветеранів на рівні компанії, гнучкі умови праці, підтримку психічного здоров'я, спеціалізовані процеси адаптації тощо.

Список використаних джерел

1. Без бар'єрів. URL: <https://bf.in.ua/>.
2. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>.
3. Стратегія розвитку фінансового сектору України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=13.
4. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку фінансової інклюзії в Україні від 13.02.2025 № 13018д. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/55748>.
5. Про схвалення Методичних рекомендацій з правил інклюзивного надання фінансових послуг в установах України : рішення Правління Національного банку України 05 липня 2024 року № 240-рш. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_05072024_240-rsh.

УДК 336:330.46

Наміг Агагейдар Огли Ісазаде, доктор філософії,
асоційований професор засновник, член правління
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія);
Птащенко Л.О., д.е.н., професор
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
(м. Полтава, Україна)*

КІБЕРБЕЗПЕКА У ФІНАНСОВОМУ УПРАВЛІННІ БІЗНЕСОМ

З набуттям Україною незалежності бізнес реального та фінансового секторів економіки перебував під загрозою кібератак. Після повномасштабного вторгнення російських окупантів, кібератаки на український бізнес набули значних масштабів. У таких умовах кожен представник бізнесу мусить оцінювати вразливість своєї діяльності до інцидентів кібербезпеки й технологічних збоїв. Кіберзагрози не зменшуються, щодня з'являються нові, іноді модифіковані, а кіберзлочинці завжди знайдуть нові способи зламати системи та викрасти інформацію. Такі загрози можуть виникати як у результаті цілеспрямованих атак на інформаційні системи та інфраструктуру, так і бути спричиненими воєнними діями.

Підприємства, що належать до сектору критичної інфраструктури – зокрема енергетичного, телекомунікаційного, медійного та фінансового напрямів – мають діяти в умовах підвищеної готовності [1]. Це пов’язано з тим, що саме ці галузі бізнесу найчастіше розглядаються як пріоритетні об’єкти кібератак у воєнний час. Бізнес мусить бути готовий протидіяти цим викликам, оцінюючи готовність до кіберінцидентів.

В цьому контексті кібербезпека стає все більш важливою. Бізнес повинен володіти інформацією про існуючі загрози, щоб своєчасно їх ідентифікувати, адекватно реагувати та краще захиститися. Ми узагальнили актуальні загрози кібербезпеці.

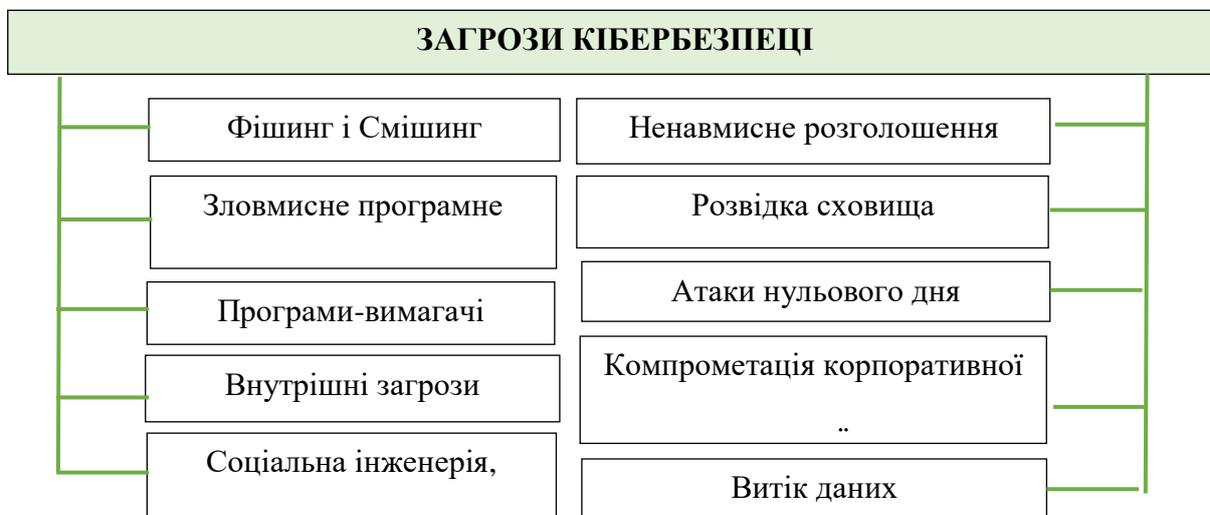

Рис. 1. Найпопулярніші кіберзагрози для бізнесу (побудовано на матеріалах [2])

Збільшення обсягів даних, необхідність оперативного прийняття управлінських рішень і зростання кіберзагроз обумовлюють потребу в інтеграції сучасних інформаційних технологій у процеси фінансового управління, оскільки більшість кібератак спрямовані на фінанси, а їх наслідки призводять до фінансових втрат. Зростання ризиків у сфері кібербезпеки вимагає впровадження відповідних заходів на всіх етапах управлінської діяльності. Системи виявлення загроз, посилені штучним інтелектом, здійснюють аналіз даних у режимі реального часу, що дозволяє запобігати фінансовим втратам через шахрайство або витіки інформації.

Регуляторні ініціативи, зокрема DORA (для фінансових установ) та NIS 2, зобов’язують бізнес застосовувати проактивні стратегії кіберзахисту, наприклад, проведення аудиту IT-інфраструктури, використання методів шифрування та підвищення обізнаності працівників у питаннях інформаційної безпеки.

Зростання значення кібербезпеки та дотримання регуляторних вимог стає визначальним чинником у трансформації сучасного фінансового менеджменту. Збільшення кількості кіберзагроз спонукає бізнес упроваджувати заходи безпеки на всіх етапах збору, оброблення та аналізу даних з метою захисту фінансової інформації, аналітичних прогнозів та інших критично важливих елементів управлінської діяльності. Застосування технологій штучного інтелекту у сфері кіберзахисту дає змогу розробляти системи, здатні в реальному часі аналізувати інформаційні потоки, виявляти аномальні дії та запобігати шахрайству або витіку даних. Це дозволяє суттєво зменшити ризики фінансових втрат і зберегти ділову репутацію бізнесу [3].

Важливим напрямом, що впливає на рівень безпеки в управлінських процесах, є впровадження блокчейн-технологій. Завдяки таким властивостям, як децентралізованість і незмінність записів, блокчейн забезпечує прозорість фінансових операцій, захист інформації від несанкціонованого втручання та підвищення надійності ланцюгів постачання. Це особливо важливо для менеджменту в логістичних і фінансових структурах, де критично необхідно гарантувати достовірність даних і захист від маніпуляцій.

Для забезпечення цілісності інформації та запобігання серйозним перебоєм у роботі бізнесу слід інтегрувати питання кібербезпеки та конфіденційності на етапі розроблення нових бізнес-напрямів. Це передбачає узгодження заходів інформаційного захисту з бізнес-стратегіями, залучення відповідних фахівців, а також обов'язкову участь кібербезпекової команди у створенні та впровадженні нових проєктів.

Таким чином, підхід до кібербезпеки в системі фінансового управління набуває комплексного характеру, об'єднуючи сучасні технологічні інструменти, вимоги нормативно-правового регулювання та посилену увагу до захисту даних. У перспективі ці процеси продовжать еволюціонувати, адаптуючись до нових викликів цифрової економіки. Це вимагатиме від бізнесу постійного вдосконалення стратегій кіберзахисту та систем управління ризиками.

Кібербезпека у фінансовому управлінні бізнесом – це сукупність заходів, спрямованих на захист фінансових систем, даних і бізнес-процесів від кіберзагроз. Вона охоплює протидію хакерським атакам, шахрайським діям та іншим видам кіберінцидентів, які можуть спричинити фінансові втрати, завдати шкоди репутації або призвести до порушення законодавства.

Список використаних джерел

1. Кузьменко О., Маклюк О., Чернишова О. Кібербезпека бізнесу під час війни. *Економіка та суспільство*. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-21>
2. Кібербезпека: як українському бізнесу захиститися від атак російських хакерів під час війни. Поради від IT-фахівців. URL: <https://uaspectr.com/2022/07/27/yak-ukrayinskomu-biznesu-zahystytysya-vid-atak-hakeriv>
3. Птащенко Л.О., Добровольська А.А. Тенденції розвитку інформаційних технологій контролінгу в період цифровізації національної економіки. *International scientific journal «Grail of Science»* |No51(April, 2025). Категорія Б. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.18.04.2025>

UDC 658

Dmytrenko A., Doctor of Economics, Associate Professor;
Tertychnyi S.I.

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic» (Poltava, Ukraine)

Kravchenko O., PhD in Economics, Associate Professor
Sumy State University (Sumy, Ukraine)

SOCIO-ECONOMIC ASPECTS OF DEVELOPMENT OF UKRAINE UNDER MARTIAL LAW

Increased globalization in the context of the economic crisis in Ukraine is driving sustainable development, which is one of the most important issues today. The concept of 'sustainable economic development' is the official Ukrainian equivalent of the English term 'sustainable economic development' and implies recognition of the priority of economic and social needs, namely, growth of the national economy, increase in per capita income and improvement of social security [2]. Sustainable economic development is achieved through sustainable economic growth. The basic principles of sustainable development according to the international interpretation are: Attention, respect and care for all living communities; Improvement of the quality of human life; Preservation of the viability and diversity of species on Earth; Ensuring sustainable use of renewable resources; Reduction of depletion of non-renewable resources; Change of individual positions and activities [3]. The internal processes involved in shaping the country's modern development policy ensure the national interests associated with Ukraine's European integration processes. The formation of mechanisms for regulating economic development and measures aimed